

Sprawozdanie z realizacji „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Białe Błota na lata 2016-2018” za rok 2016.

"Rodzina jest sobą, jeżeli buduje się na takich odniesieniach, na wzajemnym zaufaniu, na zawierzeniu wzajemnym. Tylko na takim fundamencie można też budować proces wychowania, który stanowi podstawowy cel rodziny i jej pierwszorzędne zadanie".

(Jan Paweł II Homilia, Wrocław, 1983 r.)

Spis treści:

- I. Wprowadzenie
- II. Sprawozdanie z realizacji działań podejmowanych w 2016 r. w ramach „Gminnego Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Białe Błota na lata 2016 – 2018”
- III. Potrzeby na 2017 r.
- IV. Wnioski

I. Wprowadzenie

Rodzina stanowiąc podstawowe środowisko zapewniające bezpieczeństwo emocjonalne i zaspokajające podstawowe potrzeby dziecka, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym ogromną rolę odgrywają wzajemne relacje panujące pomiędzy jej członkami. Nic nie jest w stanie zastąpić dziecku wzrostu w prawidłowo funkcjonującej rodzinie, to znaczy takiej, która daje możliwość poczucia więzi, bezpieczeństwa, zdobywania doświadczenia oraz przekazuje mu swój system wartości, tradycje i poglądy, a także ukierunkowuje jego aktywność. Organizacja dzisiejszego świata, postęp cywilizacyjny i towarzyszący mu pośpiech powodują, iż współczesne rodziny coraz częściej borykają się z różnymi problemami i sytuacjami kryzysowymi, które zakłócają spójność rodziny, wywołują nieprawidłowe relacje pomiędzy jej członkami. Media alarmują o coraz częstszych przypadkach rażącego zaniedbywania obowiązków rodzinnych i opieki nad dziećmi przez osoby dorosłe; wzrostu uzależnień i bezrobocia, czy stosowania przemocy w rodzinie itp. Dysfunkcje występujące w środowisku rodzinnym, często mające charakter złożony, wpływają na konieczność udzielenia członkom rodzin specjalistycznej pomocy, wsparcia zewnętrznego lub podjęcia interwencji. W związku z tym, polityka naszego państwa oraz wszelkie działania instytucji samorządowych, są nakierowane na udzielanie rodzinie konkretnej i kompleksowej pomocy.

Najważniejszym źródłem prawa regulującym kwestie praw dziecka (w tym prawa do pieczy zastępczej) jest Konstytucja RP. W rozdziale drugim tego najważniejszego aktu prawnego, uchwalonego 2 kwietnia 1997 r. ustanowiono, że w myśl zasady pomocniczości dziecko ma prawo do opieki i pomocy, w tym też do pieczy zastępczej. Dokumentem, który podkreśla również rangę dziecka jest Konwencja o prawach dziecka. Uchwalenie Konwencji jest jednym z ważniejszych osiągnięć Polski w dziedzinie praw dziecka, bowiem nasze państwo, zobowiązuje się do zapewnienia specjalistycznej ochrony i pomocy dzieciom, które czasowo lub też na stałe pozbawione zostały środowiska rodzinnego lub też ze względu na swoje dobro, nie powinno w nim przebywać.¹

---

¹ B. Kowalczyk, Modele pracy asystenta rodziny i współpracy z pracownikiem socjalnym [w:] Praca Socjalna, 2012 Nr 4, s.12 ; I. Krasiejko, Metodyka działania asystenta rodziny. Różne modele pracy socjalnej i terapeutycznej z rodziną, Katowice 2012, s.273

II. Sprawozdanie z realizacji działań podejmowanych w 2016 r. w ramach „Gminnego Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Białe Błota na lata 2016 – 2018”

Lp.	Działania	Wskaźniki realizacji
cel szczegółowy: Wspieranie rodziny i tworzenie warunków sprzyjających jej prawidłowemu funkcjonowaniu		
1.	Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (m.in. psycholog, terapeuta, psychiatra, radca prawny)	- liczba osób, które brały udział w poradnictwie specjalistycznym (prawne, psychologiczne, rodzinne) przy PIK – 289
2.	Wspieranie rodzin wielodzietnych poprzez kontynuowanie realizacji Białobłockiej Karty Rodziny Wielodzietnej oraz Karty Dużej Rodziny	- liczba rodzin korzystających z Białobłockiej Karty Rodziny Wielodzietnej na rok 2016 – 242 - liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny na rok 2016 - 270
3.	Zaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny poprzez zapewnienie pomocy materialnej, rzeczowej, pracy socjalnej (w tym organizowanie alternatywnych form zatrudnienia)	- liczba osób, które podjęły prace społecznie – użyteczne – 19 - liczba osób, które podjęły pracę w ramach robót publicznych – 2 - liczba osób, które podjęły staż zawodowy - 0 - liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy Społecznej – 285 rodzin - liczba rodzin objętych pracą socjalną – 342 rodziny - liczba rodzin, które otrzymały świadczenia w ramach Programu „Rodzina 500+” – 1 749 rodzin - rodziny korzystające ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego – 1 611 rodzin
cel szczegółowy: Podniesienie kompetencji i umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców; kształtowanie postaw prozdrowotnych		
1.	Systematyczna praca asystenta rodziny z rodzinami z występującym problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	- liczba zatrudnionych asystentów rodziny – 2 - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w roku 2016 – 31 - liczba osób objętych wsparciem asystenta rodziny – 136 (w tym liczba osób pełnoletnich – 57 oraz liczba osób niepełnoletnich – 79) - liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem poza rodziną biologiczną - 20

2.	Organizowanie spotkań, warsztatów poszerzających wiedzę rodziców dot. opieki i wychowania dziecka oraz służących odnowieniu stylu życia	- w Świetlicy Socjoterapeutycznej „Małgosia” w Cielu oraz Ośrodkach Wsparcia i Integracji : „Jagódka” w Trzcíńcu, „Kruszyna” w Kruszynie Krajeńskim, „Malina” w Murowańcu realizowano programy socjoterapeutyczne łącznie dl 192 dzieci
3.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	- liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego – 5 - liczba rodzin, które zostały objęte procedurą „Niebieskie Karty” – 54
4.	Podnoszenie świadomości o zagrożeniach występujących w środowisku lokalnym	- broszury, plakaty i informatory dostępne są m.in. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białych Błotach oraz na Komisariacie Policji w Białych Błotach
cel szczegółowy: Zapewnienie edukacji w zakresie podnoszenia kompetencji rodzicielskich i organizacja czasu wolnego		
1.	Integrowanie rodzin ze środowiskiem lokalnym	- artykuły w prasie lokalnej i stronie internetowej, - organizacja imprez rodzinnych, integracyjnych, okolicznościowych i świątecznych m.in. Święto Gminy Białe Błota, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki, Dzień Dziecka, Spotkania wigilijne, zimowiska, półkolonie letnie, wycieczki itp.
2.	Realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie oraz organizowanie wycieczek dla dzieci	- liczba dzieci objętych pomocą w formie obiadów w szkołach, przedszkolach i innych placówkach oświatowych – 121 - liczba wydanych posiłków w szkołach – 13 293 - liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej – 285 - liczba dzieci korzystających z oferty Ośrodków Wsparcia i Świetlicy Socjoterapeutycznej – 218 - organizowanie wycieczek dla dzieci z gminy Białe Błota: ferie zimowe „Cudze chwalicie, swego nie znacie” - 45 dzieci ; półkolonie letnie „Śladami historii” - 96 dzieci ; wyjazd na kolonie letnie do miejscowości Rzucewo
3.	Kierowanie osób, rodzin na zajęcia kompensacyjno - edukacyjne w celu podnoszenia kompetencji rodzicielskich	- liczba osób skierowanych do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym – 13 - liczba osób, które uzyskały od asystenta skierowanie do specjalistycznego poradnictwa – 19

cel szczegółowy: Podejmowanie interdyscyplinarnych działań na rzecz powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do środowiska naturalnego		
1.	Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Placówkami opiekuńczo - wychowawczymi	- udział w okresowych posiedzeniach ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego poza rodziną biologiczną (placówki opiekuńczo-wychowawcze) – spotkania dotyczyły 10 rodzin
2.	Praca z rodziną - również w sytuacji czasowego, interwencyjnego umieszczenia dziecka poza rodziną biologiczną	- liczba interwencyjnych umieszczeń dziecka w pieczy zastępczej – 0 - liczba dzieci niepełnoletnich umieszczonych w pieczy zastępczej – 10 - udział Gminy Białe Błota w partycypacji kosztów w związku z umieszczeniem dziecka poza rodziną biologiczną – 27 874,50 zł
cel szczegółowy: Podnoszenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie dostępnych form opieki nad dzieckiem i rodziną		
1.	Informowanie osób, rodzin o roli podmiotów działających na rzecz rodziny	- artykuły w prasie lokalnej, na stronie internetowej Urzędu Gminy: www.bialeblota.pl oraz na stronie GOPS : www.gops.bialeblota.pl
2.	Opracowanie spójnej informacji o ofercie specjalistycznej pomocy z zakresu wsparcia rodziny dostępnej na terenie Gminy Białe Błota	- w styczniu 2016 r. powstała podmiotowa strona internetowa Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach - www.gops.bialeblota.pl , na której zamieszczono oraz aktualizowano informacje o przysługujących prawach i pomocy realizowanej na rzecz osób i rodzin potrzebujących wsparcia, - w październiku 2016 r. opracowano i zamieszczono na stronie internetowej GOPS Ankiętę diagnozującą problemy społeczne w Gminie Białe Błota, w związku z planowanym opracowaniem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017-2025
cel szczegółowy: Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze		
1.	Stała wymiana informacji pomiędzy instytucjami pracującymi na rzecz rodziny	- tworzenie indywidualnych planów pomocy rodzinie przez asystentów rodziny – 31 - okresowe posiedzenia oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej organizowane przez PCPR w Bydgoszczy - 19

2.	Wzmocnienie współpracy pomiędzy pracownikami socjalnymi a asystentami rodziny, pedagogami, kuratorami i innymi specjalistami (grupy robocze) pracującymi w obszarze wsparcia rodziny	<ul style="list-style-type: none"> - liczba posiedzeń grup roboczych – 162 - utrzymywano stałą współpracę pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów rodziny (w szczególności z placówkami oświatowymi, kuratorami, policją, PCPR, placówkami opiekuńczo - wychowawczymi, ośrodkami terapeutycznymi, służbą zdrowia, w tym z Poradniami Zdrowia Psychicznego, ze specjalistami Punktu Interwencji Kryzysowej - Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego przy GOPS
3.	Udział pracowników w szkoleniach i warsztatach podnoszących kompetencje zawodowe	<ul style="list-style-type: none"> - pracownicy GOPS współorganizowali warsztaty pn. „Winny jest sprawca. Stereotypy płciowe jako źródło przemocy”, które odbyły się na terenie Zakładu Aktywności Zawodowej ZAZ „OSiR” w Białych Błotach - udział w konferencji „Chronimy Dzieci” - udział asystentów rodziny w cyklicznych warsztatach doradczych organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy - Dział rodzinnej Pieczy Zastępczej, - udział w szkoleniu „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć” - udział w szkoleniu „Bezpieczeństwo na placach zabawach”.

III. Potrzeby na rok 2017:

- 1) Kontynuacja działań związanych z aktywizacją zawodową członków rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Bydgoszczy.
- 2) Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin o niskich dochodach możliwości spożywania gorących posiłków na terenie placówek oświatowych.
- 3) Wsparcie finansowe rodzin stosowanie do uprawnień wynikających z przepisów prawa.
- 4) Dalsze realizowanie programu według harmonogramu, zadań i działań na rzecz wspierania rodzin zgodnie z zaplanowanym budżetem na rok 2017.

IV. Wnioski

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Białe Błota na lata 2016 – 2018 zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci w Gminie Białe Błota. Zawarte w programie propozycje działań wspierających rodziny w pokonywaniu trudności opiekuńczo - wychowawczych były realizowane w roku 2016, w toku bieżącej pracy poszczególnych jednostek.

Z niniejszego sprawozdania można wyprowadzić następujące kierunki oddziaływań, które powinny być podejmowane na rzecz rodzin zamieszkujących w Gminie Białe Błota:

- priorytetem działań winno być utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku rodziny biologicznej, położenie nacisku na wzmacnianie działań profilaktycznych, doskonalenie metod pracy z rodziną, realizowanie jak najszerszej oferty pomocy rodzinie;
- poszerzenie specjalistycznej oferty wsparcia udzielanego w ramach działalności Punktu Interwencji Kryzysowej - Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego, w celu zapobiegania różnym formom niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży oraz dysfunkcyjności rodziny;
- dalsza, dynamiczna współpraca pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny;
- organizacja warsztatów podnoszących kompetencje opiekuńczo - wychowawcze rodziców;
- prowadzenie systematycznej, bezpośredniej pracy socjalnej z rodziną;
- rozwój świetlic oraz ośrodków wsparcia;
- w odpowiedzi na zmiany legislacyjne wprowadzane w życie przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w szczególności przyjęcie do realizacji ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2016 r., poz. 1860) , a także projektowanie nowych form pomocy na rzecz rodziny, rozważyć należy, w dalszej perspektywie, zasadność zatrudnienia specjalisty pracy z rodziną oraz utworzenia zespołu asystentury rodzinnej; konieczność taka podyktowana jest zwiększonym zakresem obowiązków, które nałożone zostały na jednostki organizacyjne realizujące wspieranie rodziny, w tym na asystenta rodziny; celem asystentury ma być niedopuszczenie do oddzielenia dziecka od rodziny lub umożliwienie jak najszybszego powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziców oraz skuteczne organizowanie poradnictwa i wsparcia wynikających z realizacji ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W tym miejscu warto wskazać, iż koszt utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej to kwota 660 zł miesięcznie, natomiast koszt utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej niespokrewnionej to kwota 1000 zł miesięcznie.

Z danych statystycznych GOPS wynika, iż sukcesywnie rosną koszty ponoszone przez Gminę Białe Błota związane z utrzymaniem dzieci w pieczy zastępczej i instytucjonalnej. Z uwagi na dobro rodzin, a przede wszystkim dobro małoletnich dzieci, należy zapewnić na terenie Gminy jak najlepsze zaplecze wsparcia rodzin poprzez zatrudnienie większej ilości specjalistów współpracujących z rodziną, pomagających w pokonywaniu występujących trudności i barier tj. stworzenie warunków do bezpiecznego i szczęśliwego funkcjonowania każdego człowieka, mieszkańca gminy w jego naturalnym środowisku.

Zadaniem wszystkich instytucji jest zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom, które doświadczają zaniedbywania, przemocy ze strony rodziców. Cel ten można osiągnąć poprzez wspólne, jednolite zasady postępowania służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny. Ścisła współpraca tychże instytucji może zaowocować poprawą sytuacji bytowej małoletnich i wzrostem świadomości rodziców w aspekcie troski o dzieci.

Bogusława Bajgot
Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Białych Błotach

Sprawozdanie zostało opracowane przez:

- Alicja Ciesielska - asystent rodziny
- Natalia Robaszewska- młodszy asystent rodziny